

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax : 210-2124524

Αθήνα, 17/10/2017
Αριθμ. Πρωτ.: 728

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων & ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Μέτρα προστασίας και στήριξης της παραγωγής ακτινιδίου»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 8419/01-09-2017

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ.κ. **Α. Καστόρης, Σ. Αραχωβίτης, Γ. Ακριώτης, Χ. Αντωνίου, Ε. Αυλωνίτου, Γ. Δημαράς, Ζεϊμπέκ Χουσεϊν, Γ. Θεωνάς, Κ. Ιγγλέζη, Ε. Καρασαρλίδου, Ν. Κασιμάτη, Χ. Καφαντάρη, Ν. Μανιός, Δ. Μάρδας, Κ. Μορφίδης, Γ. Ντζιμάνης, Γ. Πάντζας, Ν. Παπαδόπουλος, Κ. Παυλίδης, Α. Ριζούλης, Ι. Σαρακιώτης, Δ. Σεβαστάκης, Ε. Σκούφα, Α. Σταμπούλη, Χ. Τζαμακλής, Α. Τριανταφυλλίδης, Μ. Τριανταφύλλου και Γ. Τσόγκας,** σας πληροφορούμε τα εξής:

Το ακτινίδιο είναι ένα αγροτικό προϊόν που συμβάλλει σημαντικά στην αγροτική οικονομία της χώρας και τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει αυξητικές τάσεις στις νέες φυτεύσεις, στην παραγωγή (φέτος αναμένεται να ξεπεράσει τους 210.000 τόνους) και στις εξαγωγές (πάνω από το 65% της παραγωγής ακτινιδίου εξάγεται). Η χώρα μας κατέχει σήμερα την τέταρτη θέση παγκοσμίως στις εξαγωγές ακτινιδίου. Για το έτος 2018, η παραγωγή ακτινιδίων της χώρας αναμένεται να αυξηθεί και να ανέλθει στους 350.000 τόνους. Έτσι, η Ελλάδα θα καταλάβει την 3^η θέση στις εξαγωγές ακτινιδίου παγκοσμίως.

Το ακτινίδιο καλλιεργείται από την Κρήτη έως τον Έβρο. Οι Περιφερειακές Ενότητες (Π.Ε.) που παράγουν σημαντικές ποσότητες ακτινιδίου στη χώρα είναι οι Π.Ε. Πιερίας, Άρτας, Ημαθίας, Καβάλας, Πέλλας, Ξάνθης, Λάρισας, Αιτωλοακαρνανίας, Φθιώτιδας και Θεσπρωτίας. Η ποικιλία «Hayward» είναι η επικρατέστερη. Τα τελευταία πέντε χρόνια ξεκίνησαν να καλλιεργούνται στη χώρα μας πιο πρώιμες ποικιλίες από τη «Hayward», όπως είναι οι ποικιλίες Τσεκελίδης, Sorelli, Green Light, Summer kiwi, οι οποίες αφορούν σε μικρές ποσότητες (λιγότερο από 1% επί της συνολικής εξαγόμενης και διακινούμενης σε χώρες της Ε.Ε. ποσότητες ακτινιδίων). Οι πρώιμες ποικιλίες αποκτούν τον βαθμό ωριμότητας σε Βrix ή την ξηρά ουσία, που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία, αρκετά νωρίτερα (από 53 έως 85 ημέρες) σε σχέση με την ποικιλία «Hayward», η οποία καλύπτει τον κύριο όγκο παραγωγής ακτινιδίων, όπως έχει αποτυπωθεί από τις ανάλογες μετρήσεις που έχουν πραγματοποιηθεί σε όλη τη χώρα.

Πρέπει να επισημανθεί ότι το ακτινίδιο, προκειμένου να αποκτήσει επιθυμητά ποιοτικά χαρακτηριστικά στην κατανάλωση, έχει μία ιδιομορφία που το κάνει να ξεχωρίζει από τα άλλα φρούτα. Εάν η συγκομιδή πραγματοποιηθεί άκαιρα και πολύ νωρίτερα από την επίτευξη φυσιολογικώς επί του δένδρου 6,2 Brix, δεν πρόκειται ποτέ να αποκτήσει ποιοτικά χαρακτηριστικά, που θα το καταστήσουν κατάλληλο σε ό,τι αφορά στη γεύση και τη συνεκτικότητα του καρπού. Άκαιρα συγκομισθέντες καρποί εξελίσσονται σε μαλακούς, υδαρείς, συρρικνωμένους και άγευστους καρπούς, γεγονός το οποίο δυσφημίζει τη χώρα στις αγορές του εξωτερικού ιδιαίτερα κατά την έναρξη της εμπορικής περιόδου.

Η ενωσιακή νομοθεσία που διέπει την εμπορία του ακτινιδίου συνίσταται στον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 543/2011 της 7ης Ιουνίου 2011 «για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου όσον αφορά τους τομείς

των οπωροκηπευτικών και των μεταποιημένων οπωροκηπευτικών», όπου, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνει και διατάξεις σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις ωρίμανσης, σύμφωνα με τις οποίες «τα ακτινίδια πρέπει να είναι επαρκώς ανεπτυγμένα και σε ικανοποιητικό στάδιο ωρίμανσης, το οποίο επιτυγχάνεται όταν οι καρποί στο στάδιο της συσκευασίας έχουν βαθμό ωρίμανσης τουλάχιστον 6,2° Brix ή 15% μέση περιεκτικότητα σε ξηρά ουσία που αναμένεται να οδηγήσει σε 9,5° Brix κατά την είσοδο στην αλυσίδα διανομής» (Παράρτημα Ι, Μέρος Β, Μέρος 3, Παράγραφος ΙΙ, Σημείο Β).

Σε εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας έχει εκδοθεί η αριθ. 290524/03-09-2010 απόφαση της Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός τεχνικών λεπτομερειών εφαρμογής των εμπορικών προδιαγραφών για τις ελάχιστες απαιτήσεις ωρίμανσης των ακτινιδίων» (Β' 1521/07-09-2010). Σύμφωνα με το άρθρο 3 της εν λόγω απόφασης, η συγκομιδή (κοπή) των ακτινιδίων επιτρέπεται μετά την έκδοση σχετικής απόφασης από την αρμόδια Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) σε επίπεδο Π.Ε.. Δεν διευκρινίζεται εάν πρόκειται για μία απόφαση για όλες τις ποικιλίες ή για απόφαση ανά ποικιλία. Η απόφαση εκδόθηκε λόγω της ύπαρξης των πρώιμων ποικιλιών, για τις οποίες η έκδοση μίας και μοναδικής απόφασης κοπής για όλες τις ποικιλίες δημιουργούσε προβλήματα. Ως εκ τούτου, επικράτησε η έκδοση απόφασης συγκομιδής ανά ποικιλία και σε επίπεδο Π.Ε.. Στην πράξη όμως, όπως προκύπτει και από τα στοιχεία των διενεργηθέντων ελέγχων, μαζί με τις πρώιμες ποικιλίες συγκομίζεται και η ποικιλία «Hayward», χωρίς να έχει φτάσει στο επιθυμητό επίπεδο ωρίμανσης.

Όπως αναφέρεται και στο από 23-08-2017 Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), η πρόωγη συγκομιδή ακτινιδίων, εκτός του ότι δίνει ένα προϊόν εξαιρετικά υποβαθμισμένο ποιοτικά, ρίχνει και το γενικό επίπεδο των τιμών των παραγωγών. Κατά συνέπεια, οι παραγωγοί ακτινιδίου κερδίζουν μεν θεωρητικά (λαμβάνοντας με διαδικασίες ελεγχόμενης νομιμότητας χρήματα στο χέρι), στην πράξη, όμως:

- α) ό,τι κερδίζουν σε τιμή το χάνουν σε κιλά και
- β) η υποβαθμισμένη ποιότητα του προϊόντος τους δυσφημεί το ελληνικό ακτινίδιο και υποσκάπτει το μέλλον της καλλιέργειας ακτινιδίου στην Ελλάδα.

Η πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΑΤ και γενικότερα η κυβέρνηση έχει την πολιτική βούληση και είναι αποφασισμένη να προχωρήσει στις απαραίτητες ενέργειες, προκειμένου να προστατεύσει τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα των παραγωγών ακτινιδίου. Επομένως, δεν θα επιτρέψει καμία πρακτική που υποβαθμίζει και δυσφημίζει το ελληνικό ακτινίδιο στις διεθνείς αγορές. Για τον λόγο αυτόν, η συγκομιδή νωρίτερα από τον κατάλληλο χρόνο και χωρίς άδειες από τις αρμόδιες υπηρεσίες δεν πρόκειται να γίνει ανεκτή. Το ΥΠΑΑΤ έχει, ήδη, προχωρήσει, σε συνεργασία και με άλλες αρμόδιες ελεγκτικές αρχές, στους απαραίτητους έκτακτους ελέγχους σε όλη τη χώρα και σε όλα τα σημεία εισόδου της χώρας.

Αναλυτικότερα, όσον αφορά στη διενέργεια ελέγχων, επισημαίνεται ότι, όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος, με την έναρξη της εμπορικής περιόδου του ακτινιδίου, οι αρμόδιες ελεγκτικές υπηρεσίες [ΔΑΟΚ και Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών & Ποιοτικού Ελέγχου (ΠΚΠΦ&ΠΕ)] διενεργούν δειγματοληψίες, προκειμένου να προσδιοριστούν τα επίπεδα σακχάρων (βαθμοί Brix) και να εκδοθούν οι σχετικές αποφάσεις συγκομιδής. Μέχρι στιγμής έχουν εκδοθεί 14 αποφάσεις κοπής από τις αρμόδιες ΔΑΟΚ. Παράλληλα, διενεργούνται έλεγχοι συμμόρφωσης με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας σε όλα τα στάδια εμπορίας και διακίνησης των ακτινιδίων. Σημειώνεται ότι σύντομα θα εκδοθεί υπουργική απόφαση που θα ξεκαθαρίζει και θα εκσυγχρονίζει το πλαίσιο εμπορίας και διακίνησης των ακτινιδίων.

Επίσης, τονίζεται ότι, ο μεγαλύτερος κίνδυνος για την παραγωγή ακτινιδίου στη χώρα μας είναι το βακτήριο καραντίνας *Pseudomonas syringae* pv *actinidiae* (Psa), το οποίο προσβάλλει τα φυτά του γένους *Actinidia* προκαλώντας την ασθένεια που ονομάζεται «Βακτηριακό Έλκος της Ακτινιδιάς». Το εν λόγω βακτήριο αποτελεί επιβλαβή οργανισμό καραντίνας για την καλλιέργεια της Ακτινιδιάς. Στην Ε.Ε έχει διαπιστωθεί στην Πορτογαλία, Ιταλία, Γαλλία, Ισπανία, Γερμανία. Για τον λόγο αυτόν, η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής βρίσκεται στη διαδικασία σύνταξης σχετικής Υπουργικής Απόφασης για τη λήψη επειγόντων μέτρων για τον περιορισμό της εξάπλωσης του βακτηρίου στη χώρα και ει δυνατόν για την εξάλειψή του από την Περιφερειακή Ενότητα Πέλλας, όπου εντοπίζεται.

Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι, μετά από τους ελέγχους κλιμακίων ελεγκτών του ΥΠΑΑΤ οι οποίοι έλαβαν χώρα σε συνεργασία με την Υπηρεσία Ερευνών και Διασφάλισης Δημόσιων

Εσόδων (ΥΕΔΔΕ) και την Ελληνική Αστυνομία για τον εντοπισμό κρουσμάτων παράνομης κοπής και διακίνησης ακτινιδίων σε περιοχές της Δυτικής Ελλάδας, διαπιστώθηκε η παράνομη συγκομιδή και διακίνηση ποσότητας άνω των 80 τόνων ακτινιδίων, τα οποία δεσμεύτηκαν και θα καταστραφούν. Παρόμοια φαινόμενα διαπιστώθηκαν μετά από ελέγχους που διενήργησαν ελεγκτές των ΔΑΟΚ σε άλλες περιοχές της χώρας, όπου παράγονται και διακινούνται ακτινίδια. Σε όλες τις περιπτώσεις, όπου διαπιστώθηκαν παρατυπίες, έγιναν οι απαραίτητες ενέργειες σε εφαρμογή του κυρωτικού ν.4235/2014 (Α'32).

Η έρευνα είναι εξονυχιστική, προκειμένου να εντοπισθεί η ύπαρξη παράνομου κυκλώματος τόσο εντός όσο και εκτός της χώρας, δηλαδή στις χώρες προορισμού. Σημειώνεται ότι, οι έκτακτοι έλεγχοι για παράνομη κοπή (χωρίς απόφαση συγκομιδής για ακτινίδια που δεν έχουν τα επιθυμητά ποιοτικά χαρακτηριστικά) και διακίνηση ατυποποίητων και χωρίς τα απαραίτητα παραστατικά φορτίων ακτινιδίων θα εντατικοποιηθούν το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα σε όλη τη χώρα, με τον κατάλληλο συντονισμό των αρμόδιων ελεγκτικών υπηρεσιών (μικτά κλιμάκια) και τη χρήση νέων τεχνολογιών.

Πλέον των ανωτέρω, πρέπει να επισημανθεί ότι, προκειμένου να συνεχιστεί η θετική πορεία του ελληνικού ακτινιδίου και ο εν λόγω τομέας να συνεχίσει να συμβάλει σημαντικά στην αγροτική οικονομία της χώρας, είναι απαραίτητο να διασφαλιστούν κυρίως η ποιότητα του προϊόντος και ο υγιής ανταγωνισμός. Ως εκ τούτου, θα πρέπει οι εξαγωγικές επιχειρήσεις, διακινητές, τυποποιητές και παραγωγοί να έρθουν άμεσα σε συνεννόηση, με σκοπό τη δημιουργία ενός οργάνου σε εθνικό επίπεδο με τη μορφή διεπαγγελματικής οργάνωσης στα πρότυπα των γειτονικών μας χωρών Γαλλίας και Ιταλίας.

Όσον αφορά στην ποικιλία «Hayward», λαμβάνοντας υπόψη ότι η εν λόγω ποικιλία είναι η επικρατέστερη ως προς την καλλιέργεια, καθώς καλύπτει το μεγαλύτερο ποσοστό της συνολικής εγχώριας παραγωγής και προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα του ελληνικού ακτινιδίου και η θετική πορεία του στις διεθνείς αγορές, εξετάζεται από το ΥΠΑΑΤ (αρμόδια η Διεύθυνση Μεταποίησης και Ποιοτικού Ελέγχου Τροφίμων Φυτικής Παραγωγής) η δυνατότητα αναμόρφωσης και επικαιροποίησης της εθνικής νομοθεσίας (η αριθ. 290524/03-09-2010 προαναφερθείσα ΥΑ), λαμβανομένων υπόψη και όλων των δεδομένων που έχουν συγκεντρωθεί τα τελευταία έξι χρόνια, ούτως ώστε:

1. να εκδίδεται μία απόφαση καθορισμού ημερομηνίας έναρξης συγκομιδής και τυποποίησης για όλη τη χώρα, ο καθορισμός δε αυτής να αφορά μόνο στην ποικιλία Hayward και όχι στις λοιπές πρώιμες ποικιλίες,
2. η εν λόγω απόφαση να εκδίδεται από το ΥΠΑΑΤ, αφού πρωτίστως έχουν ληφθεί υπόψη τα αποτελέσματα των δειγματοληψιών και των μετρήσεων που έχουν πραγματοποιηθεί από τις αρμόδιες αρχές ελέγχου (ΔΑΟΚ, ΠΚΠΦ&ΠΕ) και να ισχύει για όλη την Ελλάδα,
3. οι αποφάσεις έναρξης συγκομιδής για τις λοιπές πρώιμες ποικιλίες (Sorelli, Summer Kiwi, Green Light, Τσεκελίδης κ.α.) να εκδίδονται ξεχωριστά από κάθε ΔΑΟΚ, να ισχύουν για την περιοχική αρμοδιότητάς τους και να περιλαμβάνουν αριθμό στρεμμάτων και εκτιμώμενη ποσότητα παραγωγής και
4. οι κυρώσεις που προβλέπονται να εναρμονιστούν με τις αντίστοιχες του κυρωτικού ν. 4235/2014 (Α'32).

Σε κάθε περίπτωση, καθίσταται προφανής η αναγκαιότητα άσκησης πολιτικής στον τομέα των φρούτων και των λαχανικών, η οποία σχεδιάζεται και υλοποιείται και μέσα από τις Οργανώσεις Παραγωγών (ΟΠ). Οι ΟΠ δημιουργούνται με πρωτοβουλία των παραγωγών και ασχολούνται με όλα τα θέματα που σχετίζονται με την παραγωγή και την εμπορία των οπωροκηπευτικών των μελών τους. Για τον λόγο αυτόν, κρίνεται επιβεβλημένη η δραστηριοποίηση όλων των παραγωγών μέσα από τις ΟΠ, βασικός στόχος των οποίων είναι, μεταξύ άλλων, η επίτευξη καλύτερων τιμών του προϊόντος, η μείωση του κόστους παραγωγής, η προώθηση ποιοτικού προϊόντος, η διατήρηση των παραδοσιακών αγορών, καθώς και το άνοιγμα νέων αγορών.

Αναλυτικότερα αναφέρεται ότι οι ΟΠ μέσα από τα επιχειρησιακά τους προγράμματα δύνανται να υλοποιήσουν δράσεις, ορισμένες από τις οποίες είναι οι κατωτέρω:

- η αναδιάρθρωση των καλλιεργειών των μελών τους, με στόχο την ποιοτική βελτίωση των προϊόντων τους,

- η μείωση του κόστους παραγωγής,
- η προώθηση των προϊόντων τους στις αγορές,
- η πρόληψη και διαχείριση κρίσεων στην αγορά, καθώς και
- η προστασία του περιβάλλοντος,

για τις οποίες ενισχύονται σε ποσοστό μέχρι και 60% από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ως εκ τούτου, με τη συγκρότηση ισχυρών ΟΠ και με τη σωστή λειτουργία τους δύναται να βελτιωθεί σημαντικά η διαχείριση των προβλημάτων εμπορίας της παραγωγής, καθώς και η διαπραγματευτική δύναμη των παραγωγών-μελών των ΟΠ απέναντι στις όλο και λιγότερες και ισχυρότερες μονάδες διανομής.

Τέλος, αναφορικά με το θέμα της αντιμετώπισης της αφερεγγυότητας κατά τις συναλλαγές μεταξύ εμπόρων και παραγωγών, καθώς και της αναγκαιότητας δημιουργίας κλίματος αξιοπιστίας μεταξύ των ενδιαφερομένων, σημειώνεται ότι στο υπό διαβούλευση σχέδιο νόμου «Διακίνηση και εμπορία νωπών και ευαλλοίωτων αγροτικών προϊόντων και άλλες διατάξεις» που προωθεί το ΥΠΑΑΤ, προβλέπονται σχετικές διατάξεις. Παράλληλα, στο π.δ. 97/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α' 138), ορίζονται οι υπηρεσίες που θα έχουν το χειρισμό του Ενιαίου Μητρώου Εμπόρων Αγροτικών Προϊόντων, Εφοδίων και Εισροών (ΕΜΕΑΠΕ).

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Βουλευτή κ. Α. Καστόρη
2. Βουλευτή κ. Σ. Αραχωβίτη
3. Βουλευτή κ. Γ. Ακριώτη
4. Βουλευτή κ. Χ. Αντωνίου
5. Βουλευτή κ. Ε. Αυλωνίτου
6. Βουλευτή κ. Γ. Δημαρά
7. Βουλευτή κ. Ζεϊμπέκ Χουσεϊν
8. Βουλευτή κ. Γ. Θεωνά
9. Βουλευτή κ. Κ. Ιγγλέζη
10. Βουλευτή κ. Ε. Καρασαρλίδου
11. Βουλευτή κ. Ν. Κασιμάτη
12. Βουλευτή κ. Χ. Καφαντάρη
13. Βουλευτή κ. Ν. Μανιό
14. Βουλευτή κ. Δ. Μάρδα
15. Βουλευτή κ. Κ. Μορφίδη
16. Βουλευτή κ. Γ. Ντζιμάνη
17. Βουλευτή κ. Γ. Πάντζα
18. Βουλευτή κ. Ν. Παπαδόπουλο
19. Βουλευτή κ. Κ. Παυλίδη
20. Βουλευτή κ. Α. Ριζούλη
21. Βουλευτή κ. Ι. Σαρακιώτη
22. Βουλευτή κ. Δ. Σεβαστάκη
23. Βουλευτή κ. Ε. Σκούφα
24. Βουλευτή κ. Α. Σταμπουλή
25. Βουλευτή κ. Χ. Τζαμακλή
26. Βουλευτή κ. Α. Τριανταφυλλίδη
27. Βουλευτή κ. Μ. Τριανταφύλλου
28. Βουλευτή κ. Γ. Τσόγκα